

Mjölby kommun, Arbetsutskott 2025-05-26

§ 92

Diarienummer: KS/2025:4

Kommunfullmäktiges mål och driframar

Bakgrund

Enligt gällande tidplan för mål- och budgetprocessen ska beslut om kommunfullmäktiges mål, driframar 2026 och investeringar ske i kommunfullmäktige den 17 juni. Mål och budget 2026-2028 fastställs i sin helhet av kommunfullmäktige den 18 november.

Investeringsbudget 2026-2028 som är en del av mål och budget 2026-2028 beslutas i särskilt ärende. I denna tjänsteskrivelse redogörs för kommunstyrelsens förvaltnings bedömningar inför mål och budget samt Handslag för Mjölbys förslag till kommunfullmäktiges mål och driframar 2026.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa 10 mål i Mål och budget 2026-2028 och att tilldela respektive nämnd målen. Förslagen till kommunfullmäktiges mål utgår från de tre områdena i Vision 2045; livsmiljö, livsvillkor och livskraft där 4 mål kopplas till området livsmiljö, 10 till livsvillkor och 7 till livskraft.

Åtta kommunövergripande styrtal föreslås för 2026, inga förändringar i styrtalen föreslås jämfört med 2025.

Handslag för Mjölbys budgetförslag innebär förstärkningar av nämndernas ramar genom särskilda prioriteringar med 18 mnkr. Det föreslås en halvering av planerat effektiviseringskrav, från 1% till 0,5% av skatteintäkter och generella statsbidrag, samt att ramjusteringen budgeteras centralt under KS ofördelat i stället för proportionellt fördelat hos respektive nämnd. Budgetförslaget ger en resultatnivå på 3,1% 2026 och 2,6% 2027.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-05-20

Material i Netpublicator under Mål och Budgetforum 2025:

Dialog 8-9 april och internt 23-25 april.

Planeringsförutsättningar Mål och budget 2026-2028, KS 2025-03-26 § 67

Muntlig redovisning av ordföranden och ekonomichef.

Beslut

1. Arbetsutskottet överlämnar ärendet till kommunstyrelsen för beslut.

—

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Samtliga nämnder
Ekonomi- och styrningsavdelningen
Akten

Kommunstyrelsens förvaltning

Datum 2025-05-20
Diarienummer KS/2025:4Handläggare
Maria Åhström
Telefon 010-234 51 27

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktiges mål och driframar 2026

Bakgrund

Enligt gällande tidplan för mål- och budgetprocessen ska beslut om kommunfullmäktiges mål, driframar 2026 och investeringar ske i kommunfullmäktige den 17 juni. Mål och budget 2026-2028 fastställs i sin helhet av kommunfullmäktige den 18 november.

Investeringsbudget 2026-2028 som är en del av mål och budget 2026-2028 beslutas i särskilt ärende. I denna tjänsteskrivelse redogörs för kommunstyrelsens förvaltnings bedömningar inför mål och budget samt Handslag för Mjölbys förslag till kommunfullmäktiges mål och driframar 2026.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa 10 mål i Mål och budget 2026-2028 och att tilldela respektive nämnd målen. Förslagen till kommunfullmäktiges mål utgår från de tre områdena i Vision 2045; livsmiljö, livsvillkor och livskraft där 4 mål kopplas till området livsmiljö, 10 till livsvillkor och 7 till livskraft.

Åtta kommunövergripande styrtaal föreslås för 2026, inga förändringar i styrtalet föreslås jämfört med 2025.

Handslag för Mjölbys budgetförslag innebär förstärkningar av nämndernas ramar genom särskilda prioriteringar med 18 mnkr. Det föreslås en halvering av planerat effektiviseringskrav, från 1 % till 0,5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag, samt att ramjusteringen budgeteras centralt under KS ofördelat i stället för proportionellt fördelat hos respektive nämnd. Budgetförslaget ger en resultatnivå på 3,1 % 2026 och 2,6 % 2027.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-05-20
Material i Netpublicator under Mål- och Budgetforum 2025:
Dialog 8-9 april och internat 23-25 april.
Planeringsförutsättningar Mål och budget 2026-2028, KS 2025-03-26 § 67

Kommunstyrelsens förvaltnings förslag till beslut

1. Kommunfullmäktige fastställer kommunfullmäktiges mål 2026.
2. Kommunfullmäktige fastställer kommunfullmäktiges styrtaal 2026.
3. Kommunfullmäktige fastställer driframar 2026.

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-05-20
Diarienummer KS/2025:4

Beslutet skickas till
Kommunfullmäktige
Samtliga nämnder
Ekonomi- och styrningsavdelningen
Akten

Vision 2045

Visionen skildrar hur vi vill att det ska vara i Mjölby kommun år 2045 och är vår ledstjärna som ska inspirera och vägleda oss som lever, bor och verkar här.

Tillsammans skapar vi framtidens hållbara kommun, där livsmiljön, livsvillkoren och livskraften utgör vår gemensamma grund. De tre områdena beskrivs i text, en sammanfattande mening och visualiseras i en bild. Visionen och dess tre områden ska vara grunden för kommunfullmäktiges mål till nämnderna.

Vision 2045 beslutades av kommunfullmäktige i juni 2022. I samband med detta reviderades även kommunens styrmodell.

Verksamhetsidé

Nämndernas verksamhetsidéer beskriver en gemensam uppfattning om vad syftet och värdet är med den verksamhet som nämnden bedriver. Nämnderna ska besluta om eventuella justeringar i sin verksamhetsidé under våren.

Till Mål och budget 2026-2028 har två av nämnderna beslutat om justeringar i verksamhetsidé. Samhällsbyggnadsnämnden har justerat formuleringen så att fokus på service och hög kvalitet uttrycks först. Miljönämnden har förkortat sin verksamhetsidé och satt ett tydligare fokus på generationsperspektivet.

Kommunfullmäktiges mål till nämnderna

Kommunstyrelsen föreslår mål som kommunfullmäktige ska besluta om och tilldela nämnderna. Syftet med målstrukturen är att skapa en tydlig röd tråd mellan visionens områden och målen.

Nämnderna arbetade fram förslag till kommunfullmäktiges mål för 2026 inför budgetdialogerna i april 2025. Budgetberedningen har sedan berett förslagen. Sammantaget föreslås nu 10 mål som presenteras i tabellen på nästa sida.

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-05-20
Diarienummer KS/2025:4

Kommunfullmäktiges mål	Vision 2025			Målvärde	Nuläge	Nämnd
	Livsmiljö	Livsvillkor	Livskraft			
Företagare som är i kontakt med Mjölby kommun upplever informationen som lättillgänglig samt att de får ett gott bemötande och en rättssäker och effektiv handläggning av sitt ärende. Mjölby kommun uppnår ett samlat index på minst 74 i SKR:s mätning Insikt Nöjd kundindex.		✓	✓	74	71	KS, MN, BN
Mjölby kommun ska ligga i framkant i miljö- och klimatarbetet. Kommunens hållbarhetsarbete rankas bland de 25 % bästa i landet enligt Aktuell Hållbarhets ranking Miljöbästa kommun.	✓	✓	✓	25%	26%	KS, SBN
Mjölby kommun ska vara en plats där alla invånare ges möjlighet till ett värdigt liv och ökat välbefinnande vilket innebär att den psykiska, fysiska och sociala hälsan ska förbättras. Andelen invånare med bra självskattat hälsotillstånd ska öka.	✓	✓	✓	Öka	68,9%	OSN, KFN, UN
Ungdomar som bor i Mjölby kommun lever ett liv fritt från narkotika. Andel ungdomar i årskurs 8 och gymnasieår 2 som i Om mig-enkäten uppger att de använt narkotika ska minska.		✓		Minska	2% årskurs 8 7% gymnasieår 2	KS
Kommunen ska möta barn, unga och deras nätverk på ett inkluderande och förebyggande arbetssätt. Placerade barn och unga 0-20 år ska minska. Mått som andel som varit placerade på HVB eller familjehem någon gång under året. Antal per 1000 inv, glidande medelvärde över senaste 3 åren.		✓		Minska	12,2%	OSN
Mjölby kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare. Indexet Hållbart medarbetarengagemang ska öka för omsorgs- och socialförvaltningen. Mått som glidande medelvärde över senaste 3 åren.		✓	✓	Öka	76,4	OSN
Kommunen ska ha en god planberedskap som möter behovet av ett varierat utbud av bostäder, goda livsmiljöer och mark för utveckling av näringslivet.	✓	✓	✓	Planreserv bostäder: minst 265 st Planreserv verksamhetsmark: minst 25 hektar	Planreserv bostäder: 317st Planreserv verksamhetsmark: 48 hektar	SBN
Medborgarna i kommunen ska känna sig trygga utomhus. Andelen medborgare som i medborgarundersökningen uppger att de känner sig trygga utomhus där de bor, såväl när det är mörkt ute som när det är ljusst ute, är högre än riksgenomsnittet.	✓	✓		>Riksgenomsnitt	Mörkt ute: 76% i Mjölby kommun och 76% i riket Ljust ute: 96% i Mjölby kommun och 95% i riket.	SBN
Andelen gymnasieelever boende i Mjölby kommun med examen inom 3 år ska öka.		✓	✓	Öka	74,0%	UN
Skolenkätens uppmätta trygghet bland elever i Mjölby kommuns skolor ska öka (årskurs 2, 5, 8 och gymnasieår 2).		✓	✓	Öka	84,1%	UN

Följande justeringar har föreslagits i förhållande till innevarande års mål:

- Ett mål fler än 2025 då kommunfullmäktige beslutade om totalt 9 mål till nämnderna.

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-05-20
Diarienummer KS/2025:4

- Kommunstyrelsen har flyttat målet om trygghet i kommunens utemiljöer till ett nämndspecifikt mål. Istället lyfts det tidigare nämndspecifika målet om minskad narkotikaanvändning bland ungdomar fram som ett kommunfullmäktigemål för 2026.
- Samhällsbyggnadsnämnden har ersatt ett av sina mål från 2025 med hållbarhetsmålet som också är gemensamt med kommunstyrelsen. Det mål som tagits bort är målet om placering i Insiktsmätningen (se mer om gemensamma Insiktsmålet nedan).
- Omsorgs- och socialnämnden har ersatt två av sina tre tidigare mål med nya mål. De nya målen avser minskning av placerade barn och unga samt ökning av Hållbart medarbetarengagemang inom nämndens förvaltning. De tidigare mål som tagits bort avser kontinuiteten samt brukarbedömning inom hemtjänst. Kontinuitetsmålet kommer fasas ut från Kolada bland annat på grund av för stor osäkerhet i mätningen.

Tre av förslagen till kommunfullmäktiges mål är riktade till flera nämnder:

- Målet för SKR:s mätning Insikt företagsklimat som 2025 är gemensamt för kommunstyrelsen, miljönämnden och samhällsbyggnadsnämnden har omformulerats och tilldelats byggnämnden istället för samhällsbyggnadsnämnden. För att förtydliga styrning och ansvar kommer byggnämnden från 2026 att upprätta ett eget mål- och budgetdokument likt resterande nämnder. Insiktsmätningen omfattar myndighetsutövningen inom bland annat bygglov, vilket faller inom nämndens ansvarsområde.
- Målet om att rankas bland de 25 procent bästa kommunerna i hållbarhetsrankningen är gemensamt för kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden.
- Målet om den fysiska och psykiska hälsan är likt 2025 gemensamt för kultur- och fritidsnämnden, omsorgs- och socialnämnden samt utbildningsnämnden. Till 2026 har målet omformulerats och inriktats på en äldre målgrupp. Istället för att mätas genom ungdomsenkäten Om mig mäts det genom Folkhälsomyndighetens undersökning Hälsa på lika villkor som omfattar 16-84 åringar.

Nämndernas förslag till kommunfullmäktiges mål ska utgå från de tre områdena i visionen och fokusera på det mest väsentliga. Av de 10 mål som kommunstyrelsen föreslår kopplas 4 till området livsmiljö, 10 till livsvillkor och 7 till livskraft. Kommunstyrelsens förvaltning bedömer att det finns en bra balans mellan de tre områdena i visionen.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att fastställa ovanstående 10 mål för mål och budget 2026-2028 och att tilldela respektive nämnd målen.

Nämnderna har även beslutat om nämndspecifika mål för perioden. Några av nämnderna har därutöver beslutat om särskilda satsningar (UN, SBN, KFN)

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-05-20
Diarienummer KS/2025:4

som är frivilliga och kan beslutas på våren eller hösten. Ingen av nämnderna har under våren fattat beslut om styrtal, det kan också göras på våren eller hösten.

Kommunfullmäktiges styrtal

Kommunfullmäktige ska besluta om styrtal på kommunövergripande nivå. Förra året beslutades dessa på hösten. Under vårens budgetarbete har kommunfullmäktiges styrtal diskuterats och i år föreslås de att beslutas under våren. Syftet med detta är att skapa en tydligare styrning då nämnderna planerar sina särskilda satsningar och styrtal.

För år 2026 föreslås inga justeringar i kommunfullmäktiges styrtal. Nya planerade värden har tagits fram utifrån pågående utveckling. De planerade värden ska ses som preliminära och kan komma att justeras till kommunfullmäktiges beslut om det kommunövergripande mål- och budgetdokumentet i november. Se sammanställning i tabellen nedan.

Styrtal	Planerat 2026	Planerat 2025	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
Befolkningsstillväxt, invånare, antal	28 945	28 759	28 695	28 576	28 471
Flyttnetto, antal	154	67	112	115	121
Kommunalt avfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling, %	40	37	i.u.	35	32
Sjukfrånvaro, %	5,7	5,7	6,8	6,7	7,4
Hållbart medarbetarengagemang HME, index	82	i.u.	81	i.u.	80
Resultat före extraordinära poster, andel av skatter och generella bidrag, %	3,0	1,7	0,1	0,2	6,8
Soliditet, %	20,1	20	19	22	24
Självfinansieringsgrad, %	34,2	36	32	41	114

God ekonomisk hushållning

Från 2024 gäller ny lagstiftning kring god ekonomisk hushållning efter den statliga utredningen om en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner (SOU 2021:75).

Med anledning av detta beslutade kommunfullmäktige om nya riktlinjer för god ekonomisk hushållning för Mjölby kommun i november 2024. Riktlinjerna gäller från 2025.

Enligt de nya riktlinjerna uppnår Mjölby kommun god ekonomisk hushållning när kommunens långsiktiga finansiella mål och mål för verksamheten är uppfyllda. De finansiella och verksamhetsmässiga målen anges årligen av kommunfullmäktige i Mål och budget.

Bedömning av intäcks- och kostnadsutveckling – resultat

Befolkningsprognosen ligger till grund för beräkning av skatteintäkter och tilldelade medel avseende demografi.

Befolkning

Kommunen tar årligen fram en befolkningsprognos som delvis baseras på planerat bostadsbyggande.

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-05-20
Diarienummer KS/2025:4

Enligt befolkningsprognos för 2025-2038 kommer antalet invånare fortsätta att öka. Under 2026-2028 förväntas en årlig ökning med genomsnitt 170 invånare per år. På lång sikt, till 2038, bedöms folkmängden öka med ca 2 700 invånare. Det är 200 fler än i förra årets prognos. Särskild vikt framåt bör läggas på förändringen av 0-5 åringar där en kraftig minskning följs av en lika kraftig ökning inom prognosperioden.

Skatteintäkterna beräknas på antal invånare 1 november året innan budgetåret.

Budgetår	2024	2025	2026	2027	2028
Antal invånare 31/12 respektive år	28 695	28 803	28 945	29 119	29 314
Förändring		108	142	174	195
Antal invånare 1/11 (grund för skatteintäkter kommande år)	28 686	28 794	28 936	29 110	29 305
Förändring		108	142	174	195

Budgetår	2024	2025	2026	2027	2028
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (tkr)	2 054 387	2 143 371	2 228 338	2 310 839	2 398 383
Förändring (tkr)		88 984	84 967	82 501	87 544
Förändring (%)		4,33%	3,96%	3,70%	3,79%

Skatteunderlag och ekonomisk bedömning

Osäkerheten i att bedöma kommunens ekonomiska läge har under senare år blivit allt större. Pandemi, krig och nedgång i den globala ekonomin med försämrade inhemsk konjunktur bidrar. I år är osäkerheten ovanligt stor. Inte minst världsläget där stora delar av världsordningen ifrågasätts. I "Ekonomisk bedömning" under budgetberedningen (baserat på februariprognosen) överensstämde i princip bedömt resultat med budgeterat resultat 2026 enligt Mål och budget 2025-2027, 66,6 mnkr jämfört med 69,4 mnkr.

Nu (baserat på aprilprognosen) är förändringen av skatteunderlaget jämfört med februari -16,9 mnkr. Det beror främst på lägre skatteintäkter och kostnadsutjämningen där kommunen nu åter betalar från att tidigare år ha fått kompensation.

Ekonomisk bedömning efter aprilcirkuläret är +52 mnkr för år 2026 och +106 mnkr för år 2027.

Driftramar

Beräkning av driftramar utgår från ekonomisk plan 2026 i mål och budget 2025-2027. Justering sker enligt gällande resursfördelningsmodeller. Under budgetprocessen har dialog skett mellan budgetberedning och nämnderna kring behoven 2026-2028. Nämnderna har sammantaget äskat närmare 80 mnkr utöver tilldelad ram år 2026.

I nämndernas driftramar 2026 (enligt mål och budget 2025-2027) ingår en uppräknings jämfört med 2025 på +14,1 mnkr avseende demografi. Den nya befolkningsprognosen med en relativt oförändrad prognostiserad tillväxt medför att ramarna justeras upp med +0,9 mnkr. Uppräknings mellan 2025 och 2026 är således +15 mnkr varav större delen går till omsorgs- och socialnämnden. Differensen mot tidigare beräkning fördelar sig på utbildningsnämnden med +0,6 mnkr, omsorgs- och socialnämnden med +0,4 mnkr och samhällsbyggnadsnämnden med -0,1 mnkr.

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-05-20
Diarienummer KS/2025:4

Ekonomi- och styrningsavdelningen har tillsammans med omsorgs- och socialförvaltningen tagit fram ett förslag på resursfördelningsmodell avseende LSS. Det är ett uppdrag från förra årets mål och budgetprocess. Modellen bygger på ordinarie LSS-utjämningsystem med prislappar i olika kategorier och volym insats i respektive kategori. Volymerna stäms av i mars året före aktuellt budgetår och kompletteras med en prognos för att få så aktuell tilldelning som möjligt. Därefter regleras budgeterat belopp med aktuellt belopp.

Modellen ger som ingångsvärde 6 mnkr i resursfördelning till omsorgs- och socialnämnden 2026. Modellen har stämts av mot kommunens tillämpade praxis sedan 2013, det vill säga att nämnden har kompenserats för internhyra och verksamhetsdrift när nya LSS-boenden har tagits i bruk. Jämförelsen visar på marginella skillnader.

Resursfördelningsmodellen kompenserar nämnderna för avtalsenliga löneökningar genom tilläggsanslag i efterskott varje år. Budget för löneökning avsätts centralt under "KF/KS ofördelade medel" på finansieringen.

I mål och budget 2025-2027 har avsatts 3,5 procent 2025, **3,5 procent 2026** och 3,4 procent 2027. SKRs antaganden utifrån februaricirkuläret (25:16) är 3,5 procent 2025, **3,5 procent 2026** och 3,5 procent 2027, d.v.s. oförändrat avseende år 2026. Budgeten är avsedd att täcka en sammantagen lönekostnadsökning, d.v.s. både avtalsenliga och löneökningar utöver avtal samt ändringar i arbetskraftens sammansättning.

Prisökning för övriga kostnader är i budget 2025-2027 beräknad till **1,6 procent 2026**. SKR räknar i februaricirkuläret med **1,9 procent 2026**. På grund av de höga räntorna har uppräkningsfaktorn för lokaler reviderats för att täcka de ökade kostnaderna. Prisuppräknningen 2025 var 5 procent och **2026 gäller 6,2 procent**. Aprilcirkuläret (25:21) uppvisade endast marginell skillnad mot februaricirkuläret avseende löner och priser varför ingen justering har skett under våren.

I första kolumnen i tabellen nedan "Ek plan 2026 enl MoB" ingår redan justering för demografiförändring med +14,1 mnkr och effektiviseringskrav på -20 mnkr. Poster som tillkommer under fortsatt budgetprocess är bland annat driftkostnader justerade utifrån den investeringsbudget som kommunfullmäktige antar i juni, tilläggsanslag för lönerevisionen 2025 och övriga tilläggsanslag under året.

Handslag för Mjölbys förslag till driftramar 2026 innebär en halvering av planerat effektiviseringskrav från 1% till 0,5% av skatteintäkter och generella statsbidrag (10 mnkr). Ramminskningen budgeteras 2026 under KS ofördelat i stället för att som tidigare år fördelas proportionellt på nämnderna. Det innebär en återställning av nämndernas driftramar motsvarande 20,6 mnkr. Handslagets budgetförslag innehåller ytterligare förstärkningar av nämndernas driftramar genom ospecificerade ramtillskott motsvarande 17 mnkr.

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-05-20
Diarienummer KS/2025:4

Prioriteringarna fördelas enligt nedan:

KS: 500 tkr
MN: 515 tkr
OSN: 12 000 tkr
UN: 4 000 tkr

Handslag för Mjölby förslag till driftramar:

Driftramar 2026	Budget 2026 ur MOB 2025-2027										
	Ek plan 2026 enl MoB	Omdisp + TA 2025	Förändringar pga demografi	Uppräkning pris och intäkter	Uppräkning löner	Statsbidrag	Förändringar pga investeringar	Effektivisering återställning	Politiska prioriteringar	Summa ändringar jfm ek plan 2026	Driftramar 2026
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
KF-POLITISKA ORGAN	9 453			192				84		276	9 729
KOMMUNSTYRELSE	114 844	100		213				1 540	500	2 353	117 197
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	89 263			2 244				926		3 170	92 433
MILJÖNÄMND	5 523			-181				106	515	440	5 963
OMSORGS- SOCIALNÄMND	756 932	-1 644	6 420	8 156				7 550	12 000	32 482	789 414
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMND	179 770	0	-89	1 238				2 144		3 293	183 063
UTBILDNINGSNÄMND	777 634	1 374	619	6 064				8 258	3 600	19 915	797 549
SUMMA	1 933 419	-170	6 950	17 926	0	0	0	20 608	16 615	61 929	1 995 348

Handslag för Mjölby föreslår också förändringar av budgeterade medel under "Kommunstyrelsen ofördelade medel". Där avsätts 1 300 tkr för en satsning på arbetsskor som ska fördelas ut till berörda nämnder inför höstens budgetbeslut i november. Det helt ofördelade anslaget sänks med 7 000 tkr, från 10 000 tkr till 3 000 tkr. Här budgeteras även ramminskningen avseende effektiviseringar på - 10 000 tkr. Utredningsmedel följer förslaget till investeringsbudget. Övriga budgetposter är oförändrade jämfört med 2025.

Kommunstyrelsens ofördelade medel:

KS ofördelat: 3 000 tkr
KS utredning: 29 000 tkr
KS stora prisökningar: 4 000 tkr
KS Digitalisering: 3 000 tkr
KS Arbetsskor: 1 300 tkr
KS ramjustering effektivisering: -10 000 tkr

Ekonomisk bedömning enligt Handslag för Mjölby förslag till driftramar och investeringsbudget landar på resultatet +69 mnkr för 2026 och 60 mnkr 2027 motsvarande en bedömd resultatnivå 2026 på 3,1 % och 2027 på 2,6 %.

Utmaningar framåt

SKR gör i vårens ekonomirapport (250519) bedömningen att lågkonjunkturen kommer att bli mer ihållande. Den globala ekonomiska osäkerheten har ökat markant sedan slutet av förra året, främst till följd av den nytillträdde amerikanska administrationens agerande. Handelskonflikten som USA inlett har snabbt försämrat de globala konjunktutsikterna. Höjda tullar och stor osäkerhet dämpar både världshandeln och global BNP-tillväxt.

För kommuner och regioner ser de ekonomiska förutsättningarna bättre ut efter två tuffa år. Den demografiska utvecklingen med minskning i antalet barn ger en svag kostnadsökning för kommunerna, men ställer stora krav på anpassning. Ökat antal äldre innebär ökade behov av både sjukvård och äldreomsorg. Medicinteknisk utveckling och nya läkemedel möjliggör en positiv utveckling med ökad livskvalitet som bromsar de ökade behoven av äldreomsorg i kommunerna, men driver samtidigt kostnader i regionerna.

Tjänsteskrivelse

Datum 2025-05-20
Diarienummer KS/2025:4

Kommunerna har stora investeringsbehov med reinvesteringar och nyinvesteringar i en stor bredd.

Skatteunderlaget har urholkats realt. Trots den svaga konjunkturen väntas en tydlig ljusning för den kommunala ekonomin under 2025. Efter två år av real urholkning av skatteunderlaget pekar prognosen på en kraftig återhämtning i år, med en real ökning på 4,7 procent. Bakom detta ligger bland annat minskade pensionskostnader på grund av minskande inflationstakt, vilket ger starkare real tillväxt. Men de två tuffa åren har inneburit en real urholkning av kommunsektorns köpkraft. Om det geopolitiska läget skulle förvärras kan både tillväxt och skatteunderlag utvecklas svagare än prognostiserat.

Mjölby kommun delar sektorns utmaningar men har ett relativt bra utgångsläge. Mjölby kommun har fortsatt befolkningstillväxt om än i lägre takt. Kommunen har stora investeringsbehov och en relativt stor låneskuld vilket indikerar behov av högre resultatnivåer för att kunna egenfinansiera en större andel av investeringarna. Nämnderna kompenseras för pris- och löneökningar och tillkommande driftkostnader utifrån investeringar och förstudiemedel finns budgeterade. Utöver det finns också utrymme för satsningar.

Kommunstyrelsens förvaltning anser att det är mycket viktigt att upprätthålla resultatnivån och att fortsätta arbetet med anpassning, prioritering och effektiv resursanvändning. Från 2023 har nämnderna allt svårare att hålla sin verksamhet inom tilldelad ram. Nämnderna måste ha en ekonomi i balans för att kunna bidra till nödvändiga anpassningar i verksamheterna, inte minst utifrån effekterna av kommande befolkningsutveckling och nya tillkommande frågor såsom civil beredskap och klimatanpassning.

Kommunstyrelsens förvaltning ser positivt på förändringen med strukturen kring ramminskning utifrån effektivisering. När berörd nämnd tilldelas ramminskning utifrån konkreta åtgärder är bedömningen att verksamheterna får bättre förutsättningar att över tid anpassa och effektivisera sina verksamheter.

Kommunstyrelsens förvaltning

Andreas Capilla
Kommundirektör

Maria Åhström
Ekonomichef

Handläggare
Anna Falk
Tel. 010-234 51 71

Protokollsutdrag

Förvaltning

Mjölby kommun, Central samverkansgrupp

Plats och tid

KS- salen, den 27 maj, 10:00 -12:00

Närvarande:

För arbetstagarparterna:

Anita Gustafsson, Kommunal
Anneli Sjöstrand, Sveriges Lärare
Ann-Sofie Bremer Hjertstedt, Sveriges Skolledare
Carina Jungmalm, Sveriges Lärare
Angelica Lundeqvist, Akademikerförbundet SSR
Jessica Johansson, Sveriges Ingenjörer
Kristine Karlsson, Vision (förhinder)
Anna Wolf, Vårdförbundet (förhinder)
Marie Petersen Fredriksson, Sveriges Arbetsterapeuter
Stina Wikström, Kommunal

För arbetsgivaren:

Andreas Capilla, kommundirektör
Yvonne Stolt, HR-chef
Karin Lindell HR-konsult, sekreterare

Föredragande:

§ 4 Malin Odbom
§ 6 Maria Åhström
§§ 7-8 Eva Jansson

Protokoll CSG

Datum 2025-05-27
Diarienummer KS/2025:30

Inför beslut

§ 6 Ekonomi, samverkan inför beslut i KS

Ekonomichef Maria Åhström föredrar mål- och budgetförslag inför 2026 (bilaga 2). Förslaget har tagits fram och ska nu behandlas vidare enligt följande:

- Fackliga synpunkter på budgetförslaget skickas till Anna Falk, senast måndag 2 juni kl 12.
- Beslut om mål, driftramar och investeringsbudget tas i kommunstyrelsen 4 juni och i kommunfullmäktige 17 juni.

Sammanställning förslag:

- Totalt 10 mål föreslås från nämnderna, fördelade över visionsområdena:
 - 4 mål inom livsmiljö
 - 10 mål mot livsvillkor (alla)
 - 7 mål mot livskraft
- Tre gemensamma mål föreslås
- Fler nya mål för året
- 2 nämnder har justerat sina verksamhetsidéer

Befolkningsprognos:

- Kommunens egen prognos visar en starkare befolkningstillväxt än statistiska centralbyråns (SCB) prognos
- Under 2025 förväntas befolkningen öka med 108 personer
- Verksamheter behöver anpassas efter ortspecifik befolkningsutveckling

Investeringar handslagets förslag:

- Total investering:
- 2026: 538,2 mnkr
- 2027: 543,2 mnkr
- 2028: 569,8 mnkr

Totalt under perioden 2026-2028 föreslås investeringar på 1 651 mnkr.

Exempel på större investeringar:

- IT: Inköp av egna datorer
- OSF: Lokaler, årlig utbytespeng, vård- och omsorgsboende Eldslösa, omställning av St: ingrid
- SBF: Ram för fordon, lokalvårdsmaskiner och köksutrustning

Protokoll CSG

Datum 2025-05-27
Diarienummer KS/2025:30

- Fastighet: Gemensam pott tillgänglig för alla nämnder
- Övrigt fastighet: Investering i nödplats för krissituation
- KoF: Fotbollsytor planeras 2027
- Hulje 2.0: Samlokalisering verksamheter senareläggs.
- Gata/park: Toalettbyggnad Väderstad, fickparkering Kanikegatan och Kungsvägen. Nytt förråd Mantorp för gatikontoret.
- VA: Reinvesteringar
- Avfallshantering: Hushållsnära sortering enligt ny lag
- Exploatering: Bro över järnvägen i Mantorp

Handslagets förutsättningar och förslag, jämförelse mot tidigare plan 2026:

- Skatteunderlag: -16,9 mnkr
- Pensionerna oförändrat
- Löner/priser/intäkter: -10 mnkr
- Utredningar/"drift" investeringar: +38 mnkr
- KS – Ofördelat: +7 mnkr
- Effektiviseringskrav: -10 mnkr

Nämndernas ramar jfm budget 2025:

Driftramarna förstärks både genom borttagande av generell effektivisering (20,6 mnkr) och särskilda ospecificerade ramtillskott (18,3 mnkr). Därtill kommer ordinarie justeringar såsom demografi och tekniska justeringar.

- Demografi: +15 mnkr
- LSS-modell: +6 mnkr
- Tekniska justeringar: +0,6 mnkr
- Politiska satsningar: -18,3 mnkr

- Summa Driftramar: 1 995 348

Handslagets förslag satsningar 2026:

- KS ofördelat arbetsskor: 1300
- KS: 500
- MN: 515
- OSN: 12000
- UN: 4000
- Summa: 18315

Handslagets budgetförslag innebär resultatnivå 2026; 3,1% (2027; 2,7%)

Sveriges Arbetsterapeuter: Vem beslutar om fördelningen av medel?

Protokoll CSG

Datum 2025-05-27
Diarienummer KS/2025:30

Arbetsgivaren svarar: Respektive nämnd beslutar om sin fördelning, i dialog med fackliga organisationer.

Kommentarer från Sveriges Lärare

För att uppnå Mjölby kommuns vision och mål behövs fler lärare i alla våra verksamheter. Under flera år har vi sett de ekonomiska resurserna minska med de effektiviseringar som gjorts. Statistik från Skolverket visar ett tydligt samband med minskade ekonomiska resurser och elevers studieresultat.

Vi ser positivt på att besparingar via effektiviseringshyveln nu föreslås tas bort. Men det räcker inte, nu är det dags att återföra mer än de blygsamma satsningar som tilldelas utbildningsnämnden i budgetförslaget.

Våra verksamheter påverkas i hög grad av den samhällsutveckling vi ser och behoven är stora. Sjuktalet för förskollärare är allt för höga vilket inte enbart kan bero på nära kontakt med de yngre barnen utan även av hög arbetsbelastning under lång tid utan återhämtning. I förskolan har vi även chefer med ett högt antal medarbetare. Lärare i grundskolan får allt sämre förutsättning att planera inför och efterarbetning av sin undervisning.

Kommunen behöver ta sitt arbetsmiljöansvar för sina förskollärare och lärare. Får vi förutsättningar att göra det vi är bäst på nämligen att undervisa och skapa goda relationer till våra barn och elever kan kunskapsresultaten höjas. Varje satsad krona i tidiga år på barnens utbildningsresa sparar stora kostnader framåt. Var modiga och vänd på trenden nu, satsa på våra barn och elever.

Kommentarer från Sveriges Arbetsterapeuter och Vårdförbundet

- Finns det några specifika satsningar för att stärka den kommunala sjukvården i den här budgeten?
- Finns det medel avsatta för att möta de krav och förändringar som Nära vård och den nya socialtjänstlagen för med sig?

Från fackligt håll vill vi tydligt lyfta behovet av en långsiktig och konkret satsning på den kommunala hälso- och sjukvården. Under de senaste åren har vi inte sett tillräckliga förstärkningar, trots att behoven ökar och utmaningarna blir allt större.

Vi står inför omfattande förändringar med omställningen till Nära vård och den nya socialtjänstlagen, samtidigt som vi redan nu befinner oss i ett mycket tufft läge. Arbetsmiljön är hårt pressad, och vi har stora svårigheter att både behålla och rekrytera legitimerad personal.

Protokoll CSG

Datum 2025-05-27
Diarienummer KS/2025:30

Verksamheten växer ytterligare, i höst öppnar ett nytt LSS boende och fler är på gång, i vinter tar vi över Slomarps vilket ställer ännu högre krav på bemanning, samordning och kompetens.

En välfungerande kommunal sjukvård är helt avgörande för att upprätthålla kvalitet och patientsäkerhet i hela omsorgsverksamheten.

Legitimerad personal spelar en central roll i att säkra den medicinska kompetensen och vägleda omvårdnadspersonal i det dagliga arbetet. När tillgången till legitimerad personal brister, riskerar ansvaret att förskjutas till omvårdnadspersonal – som ofta står inför stora utmaningar när det gäller utbildning, erfarenhet och stöd i komplexa vårdsituationer. Det här påverkar inte bara arbetsmiljön negativt, utan utgör också en risk för vårdens kvalitet, säkerhet och kontinuitet.

För att klara uppdraget både idag och i framtiden krävs att kommunen prioriterar och investerar i den kommunala sjukvården – med fokus på hållbar bemanning, god arbetsmiljö och en långsiktig kompetensförsörjning.

För arbetsgivaren:

Andreas Capilla
Kommundirektör

Yvonne Stolt
HR-chef

Karin Lindell
Sekreterare

Justerande:

Anita Gustafsson
Kommunal

Anneli Sjöstrand
Sveriges lärare

Ann-Sofie Bremer Hjertstedt,
Sveriges Skolledare

Jessica Johansson
Sveriges Ingenjörer

Angelica Lundeqvist
Akademikerförbundet SSR

Protokoll CSG

Datum 2025-05-27
Diarienummer KS/2025:30

Stina Wikström
Kommunal

Marie Petersen Fredriksson
Sveriges Arbetsterapeuter

Kommunstyrelsens förvaltning
Mjölby kommun 595 80 Mjölby
Telefon: 010-234 50 00
Telefax: 010-234 51 20
E-post: mjolbykommun@mjolby.se
www.mjolby.se
Organisationsnummer: 212000-0480

Sverigedemokraterna

Budgetförklaring drift och investering 2026 - 2028

Mjölby har under lång tid jobbat sig upp till att bli en av tillväxtkommunerna i Östergötland. Det är många samfälliga krafter inom kommun, näringsliv och befolkning som bidragit till det. Ekonomiska konjunkturer, pandemier, inflation och den krigiske despoten i Ryssland är inget som vi i Mjölby råder över, inte heller hur lagar och förordningar skrivs i Bryssel eller i Stockholm. Det vi kan påverka är hur vi utvecklar och bygger vår egen stad och kommun i det geografiskt fördelaktiga läge vi finns.

2023 och 2024 blev tunga år både i ekonomiskt hänseende och i måluppfyllelse. Vi tycker att kunskap i grundskolan, näringslivsranking och ett högt NKI är viktiga mål där vi borde ligga bättre till. Några få promille i ekonomiskt resultat räcker inte för att bygga framtidens Mjölby kommun. 2025 ser ju inledningsvis bättre ut men lågkonjunkturen med minskade skatteintäkter och ökande arbetslöshet och kostnader som följer med den, bekymrar oss förstås. Den senaste ekonomiska rapporten från SKR förutsäger en minskning av skatteunderlaget med 17 mkr, vilket förstås direkt påverkar resultatet. Vi vet att den S-ledda majoriteten har svårt att upprätthålla positiva resultat utan att ekonomin dopas av statliga medel.

Oavsett hur intäktsprognosen ser ut så ska man i budgeten alltid ta höjd för finansiering av de investeringar man planerar. Lika orimligt som det är att skylla dåliga resultat på höga avskrivningar, är det att planera investeringar utan att se till att resultatet balanserar kapitalbehovet över tid. Det finns en anledning till kravet på god ekonomisk hushållning.

Mål och resultat

Vi har i diskussionerna om målsättning och målstyrning framfört en avvikande åsikt vad gäller styrbarheten på målskrivningar som "något ska öka eller minska" om det inte tidsbegränsas och ställes i relation till åtminstone ett faktiskt minimum. De KF-mål som vi har arbetat fram under budgetprocessen ansluter vi oss till, men vi anser att flera mål- och mätvärden är för diffusa för att egentligen styra på. Detsamma gäller följaktligen för flera nämndmål särskilt inom utbildningsnämnden. Ska målsättning och uppföljning vara resurs- och kvalitetsstyrande så måste metodiken bli mer strikt och volymbaserad.

I en tillväxtkommun är ett högt resultat extra viktigt. Investeringar ska främst vara "effektivitetsökande", men effekten kommer sällan direkt. Det vill säga att man ofta "växer i" sina investeringar över tid. Har vi hög tillväxt går det fort och handlar ibland om att bygga ifatt. Bromsar tillväxten in måste investeringsnivån snabbt anpassas för att inte urholka kapitalet. Trivsel- och attraktivitetsinvesteringar kan vara både populära och motiverade, men blir svåra att försvara om kommunens kärnuppgifter inte är godtagbart lösta och driftpengarna går till räntor på till exempel konstgräsplaner och exploatering istället för personal i omsorgen.

Nödvändigt, angeläget eller önskvärt? Det är politiska ställningstaganden och prioriteringar om vilka verksamheter som ska gynnas. Svårt att säga nej.

- **Nödvändigt** är det när lagen, invånarnas hälsa och trygghet och/eller vår gemensamma ekonomi kräver det – det måste ske nu.
- **Angeläget** är det när det finns uttalade, rimliga behov – vi gör det gärna, planerar för det, men det måste inte göras precis nu.
- **Önskvärt** finns det mycket som är, men det får stå tillbaka tills det blir angeläget, tills ekonomin tillåter, eller kan finansieras på annat sätt än med skattemedel.

Framflyttning och utjämning av investeringspuckeln

2026, -27 och även -28 har vi ett berg av investeringar. Till övervägande del är de relaterade till kärnuppsdraget omsorg, skola och infrastruktur. Det går egentligen inte att välja bort något av de större objekten, det är nödvändiga investeringar med vår demografi. Men tidsaxeln är den variabel som är flexibel. En del kan skjutas på för att konjunkturen motiverar det och efterfrågan ännu inte finns, såsom sanering och exploatering av Svartå strand 2. En del är inte helt akut och kan senareläggas utan allt för stora konsekvenser, till exempel merparten av Huljeplanerna. Även en stor del av övriga exploateringar för bostäder och industrimark kan anstå. Det kommer att finnas ett utrymme både i exploateringsdrift och i exploateringsinvesteringar men det må anpassas till nödvändighet, strategiskt läge och framkomlighet.

Det särskilda boendet med korttidsplatser i Eldslösa är däremot nödvändigt att komma igång med så snart som möjligt. Vi vill också skapa förutsättningar för Mantorps utveckling söder om järnvägen. Alltså är det nödvändigt att förbereda och utnyttja tidsfönstret för den nya bron till ett specifikt tillfälle 2027 då Trafikverket planerar att stänga stambanan för reparationer. I samband med det är det klokt att ha ett antal villatomter klara till försäljning i Mantorp.

Vätternvatten och vattenverk

Vätternvatten är ett projekt som utmanar oss med sitt oklara tidsperspektiv och det lämnar en öppen fråga till vilken nivå det bekostas av VA-kollektivet respektive skattekollektivet. Tills vidare skjuter vi det utanför investeringsplanens tre år men

med beredskap för att lägga tillbaka när erforderliga beslutsunderlag ligger på bordet. Dessutom kommer frågan om nytt vattenverk möjligen flyta upp till ytan under planeringsperioden. Oavsett när det sker så bör resurser snarast avsättas till förstärkt skalskydd för vattentäkt, vattenverk och reningsverk, utifrån rådande säkerhetsläge.

Vår bedömning är att den totala investeringsvolymen för 2026 är föreslagen utifrån en visserligen angelägen nivå men som av konjunkturella och praktiska skäl inte kommer att genomföras under året. Detta får då konsekvenser för vår föreslagna preliminära driftbudget. I den volatila ekonomiska verklighet vi lever i så får vi förvänta oss att driftjusteringar görs fram till slutgiltigt förslag i november.

I tjänstemannaförslaget finns 57 mkr anslaget till exploatering drift. I vårt ramförslag flyttar vi över 33 mkr av exploateringsmedlen till andra verksamheter.

Investeringar 2026-2028

Investeringsbudget per område	Total utgift	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunstyrelsen				
Civilt försvar		1 000	1 000	1 000
IT-investeringar		17 500	17 500	17 500
Ram för mindre investeringar		2 000	2 000	2 000
Tillgänglighetsanpassningar		500	500	500
SUMMA KOMMUNSTYRELSEN		21 000	21 000	21 000
Kultur- och fritidsnämnd				
Inventarier till fastighetsprojekt		600		
Ram för mindre investeringar		600	600	600
SUMMA KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND		1 200	600	600
Miljönämnd				
Ram för mindre investeringar		200	200	200
SUMMA MILJÖNÄMND		200	200	200
Omsorg- och socialnämnd				
Inventarier till fastighetsprojekt		1 500	20 500	
Ram för mindre investeringar		11 000	4 000	4 000
SUMMA OMSORGS- OCH SOCIALNÄMND		12 500	24 500	4 000
Samhällsbyggnadsnämnd				
Ram för mindre investeringar		4 100	3 800	3 400
Fordonspark		10 150	8 100	13 550
Fastighet				
Lokalanpassning		5 000	5 000	5 000
Nöddrift Slomarps	7 700	3 600	4 100	
Reinvestering fastighet		48 000	44 000	44 000
Solceller befintliga byggnader	14 000	3 500	3 500	3 500
Övriga investeringar fastighet		4 500	4 500	4 500
Summa fastighet		64 600	61 100	57 000
Kultur- och fritidsanläggningar				
Konstnärlig gestaltning Lejonbacken	1 000	1 000		
Konstnärlig gestaltning vård- och omsorgsboende	1 000		1 000	
Fotbollsanläggning Mjölby Västra	10 000		10 000	
Utveckling fotbollsytor Vifolkavallen	3 000		3 000	
Summa kultur- och fritidsanläggningar		1 000	14 000	0
Omsorgsfastigheter				
Nyproduktion av vård- och omsorgsplatser	257 800	52 000	83 800	122 000
St: Ingrid omställning till gruppboende/serviceboende	28 300	28 300		
Gruppboendestad LSS Sörby	20 000		10 000	10 000
Gruppboendestad LSS Eldslösa	20 000			10 000
Summa omsorgsfastigheter		80 300	93 800	142 000

Investeringsbudget per område	Total utgift	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Utbildningsfastigheter				
Lejonbacken, Mjölby	310 000	110 000		
Förskolegårdar, inventarier	6 000	2 000	2 000	2 000
Summa utbildningsfastigheter		112 000	2 000	2 000
Samhällsbyggnadsfastigheter				
Hulje 2.0	210 800			52 400
Nytt förråd Mantorp	15 400			
Summa samhällsbyggnadsfastigheter		0	0	52 400
Gata/park projekt				
Energieffektivisering gatubelysning	27 000	4 400	4 400	4 400
Kungsvägen	36 800	13 041		
Strandskoning Skenaån	1 100	1 100		
Utbyte av dagvattenpumpstationer	1 000	1 000		
Utbyte broräcke Skänninge	2 000	2 000		
Toalettbyggnad Väderstad	2 500	2 500		
Fickpark Kanikegatan	2 000			
Summa gata/park projekt		24 041	4 400	4 400
Väghållning, löpande				
Reinvestering väghållning		17 000	17 000	17 000
Övriga investeringar väghållning		5 000	5 000	5 000
Summa väghållning, löpande		22 000	22 000	22 000
Park och allmän platsmark, löpande				
Utveckling och underhåll park/mark/allmän plats		2 500	2 500	2 500
Underhåll lekplatser		500	500	500
Summa park och allmän platsmark, löpande		3 000	3 000	3 000
Vatten och avlopp				
Vätternvatten	229 000		1 500	51 500
Övriga investeringar VA		24 000	24 000	24 000
Summa vatten och avlopp		24 000	25 500	75 500
Avfallshantering				
Övriga investeringar avfallshantering		1 500	1 000	1 000
Hulje 2.0	100 000			47 600
Sopbilar	34 000	30 000		
Sopkärl	32 000	32 000		
Summa avfallshantering		63 500	1 000	48 600
SUMMA SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMND		408 691	238 700	423 850
Utbildningsnämnd				
Inventarier till fastighetsprojekt		19 100	1 000	2 000
Ram för mindre investeringar		3 000	5 000	5 000
SUMMA UTBILDNINGSNÄMND		22 100	6 000	7 000
Exploatering (Kommunstyrelsen)				
Exploatering bostäder		34 764	90 000	54 101
Exploatering verksamhetsmark		4 380	18 500	40 985
Exploatering övrigt		2 500	2 500	2 500
SUMMA KOMMUNSTYRELSEN (EXPLOATERING)		41 644	111 000	97 586

	Budget	Plan	Plan	
Sammanställning investeringsanslag per nämnd	2026	2027	2028	2026-2028
Kommunstyrelsen	21 000	21 000	21 000	63 000
Kultur- och fritidsnämnd	1 200	600	600	2 400
Miljönämnd	200	200	200	600
Omsorgs- och socialnämnd	12 500	24 500	4 000	41 000
Samhällsbyggnadsnämnd	408 691	238 700	423 850	1 071 241
Utbildningsnämnd	22 100	6 000	7 000	35 100
Exploatering (Kommunstyrelsen)	41 644	111 000	97 586	250 230
Summa investeringsplan Mjölby kommun	507 335	402 000	554 236	1 463 571

	Budget	Plan	Plan	
Sammanställning investeringsplan	2026	2027	2028	2026-2028
Skattefinansierade	378 191	264 500	332 550	975 241
Taxefinansierade	87 500	26 500	124 100	238 100
Exploatering-skattefinansierad	25 581	85 356	93 286	204 223
Exploatering-taxefinansierad	16 063	25 644	4 300	46 007
Summa investeringsplan Mjölby kommun	507 335	402 000	554 236	1 463 571

	Budget	Plan	Plan	
Sammanställning investeringsplan	2026	2027	2028	2026-2028
Skattefinansierade	403 772	349 856	425 836	1 179 464
Taxefinansierade	103 563	52 144	128 400	284 107
Summa investeringsplan Mjölby kommun	507 335	402 000	554 236	1 463 571

Driftramar och bedömt resultat 2026

Vi riktar medel särskilt till:

OSN 13 mkr för ökade kostnader för att överta drift av särskilda boenden och hemtjänst i kommunal regi.

UN 5 mkr för inrättande av skolsociala team och särskilda insatser på högstadiet.

MN 0,2 mkr

KS 1 mkr till utökade driftkostnader HR och lönesystem.

Driftramar 2026	Budget 2026 ur MOB 2025-2027									Driftramar 2026
	Ek plan 2026 enl MoB	Omdisp + TA 2025	Förändringar pga demografi 1	Uppräkning pris och intäkter 2	Uppräkning löner 2	Statsbidrag 3	Förändringar pga investeringar 4	Prioritering och effektivisering 5	Summa ändringar jfm ek plan 2026	
KF-POLITISKA ORGAN	9 453			192					192	9 645
KOMMUNSTYRELSE	114 844	100		213				1 000	1 313	116 157
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND	89 263			2 244					2 244	91 507
MILJÖNÄMND	5 523			-181				200	19	5 542
OMSORGS- SOCIALNÄMND	756 932		6 420	8 156				13 000	27 576	784 508
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMND	179 770	0	-89	1 238					1 149	180 919
UTBILDNINGSNÄMND	777 634	1 374	619	6 064				5 000	13 057	790 691
SUMMA	1 933 419	1 474	6 950	17 926	0	0	0	19 200	45 550	1 978 969

Effektiviseringstrycket måste bestå

I vårt finansieringsförslag av den kommunala verksamheten ingår enligt tjänstemannaförslaget effektiviseringstrycket på 20 mkr. Vår uppfattning är att en resultatnivå på cirka 3 % per år under planperioden står i rimlig proportion till våra möjligheter att genomföra våra planerade nödvändiga investeringar med bibehållet eget kapital. Effektiviseringstrycket är nödvändigt att upprätthålla. Även om det kompenseras med riktade medel för särskilda behov, så kan inte ökade skatteintäkter med automatik fördelas ut till ökade driftkostnader, om inte resultatnivå i förhållande till investeringsplan upprätthålls.

Bedömt resultat

Den senaste skatteunderlagsprognosen (april 25) från SKR ger, som nämnts ovan, Mjölby kommun 17 mkr lägre intäkter än planerat. För att uppnå resultatnivån på ca 3 % och god ekonomisk hushållning så väljer vi att flytta fram investeringar och exploateringskostnader i driften. Riktade medel 19,2 mkr ges med principen om att prioritera kärnverksamheterna främst omsorg, utbildning och infrastruktur. Det ger ett estimerat resultat på 67 mkr = 3 %

M/SD Ekonomisk bedömning 2025-06-01	2026	2027
Resultat enl MoB 2025-2027	+69,4	+121,3
<u>Finansiering</u>		
Återföring reservering	+45,8	+49,9
Skatteunderlagsprognos jmf med budget	-16,9	-3,9
Pensionskostnad jmf med budget	+0,0	+0,0
Ändrad uppräknig löner och priser	-6,5	-4,0
Lönerevision fler anställda (vårdboende och hemtjänst)	-3,5	-3,5
Ökade räntor fastighet befintliga anläggningar		-11,0
Utredning/"drift" investeringsprojekt	+23,0	-8,0
Exploateringsintäkter	-11,5	-3,5
<i>Efterbehandlingsåtgärder ?</i>		-10,0
<u>Nämndernas ramar:</u>		
Demografi omsorgs- och socialnämnd	-0,4	+3,4
Demografi utbildningsnämnd	-0,6	+1,7
Demografi samhällsbyggnadsnämnd	+0,1	+0,4
Resursfördelning LSS	-6,0	-10,0
UN Projekt 2023-2025 Idrott utan gränser avslutat	+0,4	+0,4
TA 25 - UN Ökad internhyra Lagmansskolan	-1,5	-1,5
Ökade räntor skattefinansierad verksamhet komp	-4,1	-5,1
Driftkostnader utifrån investeringsbudget	-3,0	-6,0
Paviljonger bort	+1,6	+1,6
UN Lejonbackens skola internhyra		-24,0
<i>Vårens prioriteringar/effektiviseringar ?</i>	-19,2	-19,2
Bedömt resultat	+67,1	+69,0
Finansiellt resultatmål 3%	+67	+69

Väx i kostymen

Det innebär att det ekonomiska utrymmet krymper jämfört estimatet från budgetberedningen och att verksamheterna måste anpassas efter läge. Det är generellt önskvärt att bibehålla och fördela resurserna på utförandenivån och i första hand fokusera på effektiviseringar och besparingar på administrativ nivå. Det är ett faktum att Mjölby kommun med de senaste årens befolkningstillväxt har låtit den administrativa personalstyrkan öka oproportionerligt i förhållande till tidigare nivåer. Förvisso med goda föresatser om en kvalitetsförstärkning i strategiska funktioner.

Men med ett par år av mindre tillväxt måste vi hålla igen och växa i den fina kostymen. Att vi placeras på pluslistan i det kommunala utjämningsystemet är en signal om att vår ekonomi och kvalitetsnivå i kärnverksamheten ska klara en effektivisering med bibehållen resultatnivå – om vi fördelar resurserna rätt.

Mjölby 25 06 02

Lars-Åke Pettersson

Runar Öhman

Moderaterna i Mjölby kommun

Sverigedemokraterna i Mjölby kommun

Handslagets budgetförslag för de kommande åren är en budget som tar ansvar för de stora investeringar vi har framför oss. Men också en budget som satsar på vår personal för att kunna fortsätta utveckla vår service mot medborgare, företag och föreningar.

Vi ser stora behov och möjligheter: investeringar i nya skolor, äldreboenden och LSS-boenden, liksom nya bostadsområden för att möta vår växande befolkning. Samtidigt behöver vi säkra tillgången till dricksvatten genom möjligheten att ta vatten från Vättern. Det här är investeringar som kräver att vi är noggranna och långsiktiga i vårt ekonomiska tänkande. För att klara av dessa utmaningar har vi satt målet att nå ett resultat på cirka 3 procent, vilket motsvarar ungefär 67 miljoner kronor. Det är nödvändigt för att upprätthålla en stark ekonomi och kunna genomföra våra planer utan att äventyra kommunens stabilitet.

Inom budgetramarna satsar vi särskilt på äldreomsorgen. När vi nu tar tillbaka driften av Vifolka och Slomarps kommunal regi säkerställer vi att bemanningen där blir likvärdig med våra egna kommunala vårdboenden. Detta är en viktig satsning för att ge våra äldre en trygg och värdig omsorg.

Vi prioriterar också våra medarbetares arbetsmiljö. Därför inför vi en satsning på arbetsskor för personal inom skolan, omsorgen, köken och lokalvården – en åtgärd som både förbättrar arbetsvillkoren och förebygger arbetsskador.

En av våra största och viktigaste satsningar sker på skolområdet. Vi investerar kraftfullt för att höja elevernas resultat och skapa bättre förutsättningar för lärande. Vi satsar specifikt på att behålla eller öka lärartätheten, trots att elevantalet minskar.

Den skolanalys som genomförts tillsammans med SKR, och där politik, ledning, rektorer och lärare arbetat gemensamt, ligger till grund för de åtgärder vi nu vidtar. Genom denna investering visar vi att vi tar ansvar för varje elevs framtid.

Vi arbetar också vidare med frågor inom hållbarhet och satsar särskilt på projektet Viable Cities, som kommer att ge oss förnyad energi inom området

Det går bra för kommunen. Vi fortsätter att vara en attraktiv plats att flytta till, och vi växer stadigt. Med Handslagets budgetförslag bygger vi vidare på den styrkan, investerar i framtiden och säkerställer att vår kommun förblir en plats där människor vill leva, arbeta och utvecklas.

Cecilia Burenby Socialdemokraterna

Tobias Josefsson Liberalerna

Birgitta Gunnarsson Centerpartiet

Bengt-Olof Idmyr Kristdemokraterna

Kristina Post Miljöpartiet